

● Jonge primaire duinvallei met parnassia en watermunt op Texel. Foto: Theo Baas.

Vochtige duinvalleien

Vochtige duinvalleien ontstaan op twee manieren. Op plaatsen met kustaangroei waar jonge duinen een strandvlakte van de zee afsluiten (primaire duinvalleien) en door uitstuiving en/of vergraving van oudere duinen tot op het grondwater (secundaire duinvalleien). Mooie voorbeelden van primaire duinvalleien vinden we op de zuidpunt van Texel en op het Kennemerstrand bij de Zuidpier bij IJmuiden. Secundaire duinvalleien zijn op veel plaatsen in het duingebied te vinden. Lange tijd stonden deze duinvalleien onder druk door onder andere waterwinning. Sinds de waterwinning in de duinen is teruggedrongen is de grondwaterstand gestegen en is het beheer op vochtige valleien aangepast. Het gaat daarom gelukkig in veel vochtige valleien weer beter. In jonge primaire valleien zijn nog

veel soorten van zilte omstandigheden te vinden als zilt torkruid, zeerus, aardbeiklaver, strandduizendguldenkruid en zilte rus. Naarmate de vallei verzoet komen er steeds meer soorten bij. Al snel vestigen zich soorten als kruipwilg, parnassia, stijve ogentroost, kleine leeuwentand, geelhartje, zomerbitterling en moeraswespenorchis. Wanneer knobbies opduikt begint het echt soortenrijk te worden. Nu kunnen we uitkijken naar soorten als teer guichelheil, groenknolorchis, vleeskleurige orchis, moeraskartelblad, grote en kleine ratelaar en nog veel meer.

In secundaire valleien ontbreken de meeste soorten van zilte omstandigheden, maar ook hier kan de soortenrijkdom groot zijn met soorten als knobbies, moeraswespenorchis, rietorchis, geelhartje, echt duizendguldenkruid, waterpunge, slanke en veldgentiaan en veel andere soorten.

Beheer

Duinvalleien worden over het algemeen beheerd door jaarlijks te maaien en het maaisel af te voeren, soms in combinatie met extensieve beweiding. Op deze manier kan de soortenrijkdom lang in stand blijven. Bij niets doen zullen soorten als kruipwilg en duindoorn snel de overhand krijgen en zal er een struweel ontstaan.

Vochtige duinvalleien staan op de lijst van Europese habitattypen waardoor we in Europees verband een speciale verantwoordelijkheid dragen voor de instandhouding. De Nederlandse duinen behoren in Europa tot de gebieden waar dit habitattype het best ontwikkeld is.

Theo Baas
baas0828@planet.nl